

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 5.4.2006
KOM(2006) 157 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE JA
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE**

**Yhteisön Lissabon-ohjelman täytäntöönpano: Tähänastinen edistyminen ja yhteiseen
yhtenäistettyyn yhtiöveropohjaan tähtäävät jatkotoimet**

SISÄLLYSLUETTELO

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE JA EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE Yhteisön Lissabon-ohjelman täytäntöönpano: Tähänastinen edistyminen ja yhteiseen yhtenäistettyyn yhtiöveropohjaan tähtäävät jatkotoimet

1.	Taustaa	3
2.	Tähänastiset tulokset	4
2.1.	Työryhmän työn tavoitteet	4
2.2.	Työryhmän organisaatio	5
2.3.	Työryhmän tulokset	6
3.	Jatkotoimet	7
3.1.	Yleinen lähestymistapa	7
3.2.	Kansainvälisten tilinpäätösstandardien ja veropohjan välinen yhteys	7
3.3.	Yhtenäistäminen	8
3.4.	Vapaaehtoinen vai pakollinen veropohja	8
3.5.	Työohjelma vuoden 2006 jälkeen	9
4.	Päätelmät	9
LIITTEET		12
Liite 1		
	Tiivistelmä yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa käsittelevän työryhmän työohjelmasta	12
Liite 2		
	Tiivistelmä teknisen työn tähänastisesta edistymisestä yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa käsittelevässä työryhmässä	14

1. TAUSTAA

Lissabonin strategian tarkoituksena on vaikuttaa merkittävästi kilpailukyvyyn paranemiseen ja kasvun ja työpaikkojen lisääntymiseen EU:ssa. Näiden tavoitteiden saavuttamista voitaisiin edistää poistamalla veroesteet, kuten sääntöjen noudattamiseen liittyvät suuret kustannukset rajatylittävissä toiminnassa ja siirtohinnoittelussa sekä se puute, että tappioita ei hyvitetä sisämarkkinoilla rajojen yli. Yhteinen yhtenäistetty yhtiöveropohja vähentäisi merkittävästi sääntöjen noudattamiseen liittyviä kustannuksia, joita aiheutuu sisämarkkinoilla yli rajojen toimiville yrityksille, ja ratkaisisi nykyiset siirtohinnoitteluun liittyvät ongelmat, mahdollistaisi voittojen ja tappioiden konsolidoinnin, yksinkertaistaisi monia kansainvälisiä rakenneuudistustoimia, vähentäisi joitakin niistä mutkikkuuksista, joita aiheutuu, kun kansainvälisessä verotuksessa käytetään sekä klassista että vapautusjärjestelmää (tämän kuitenkin ulottumatta henkilöverotukseen), ehkäisisi monissa tilanteissa kaksoisverotuksen ja poistaisi useissa tapauksissa syrjinnän ja rajoitukset. Yhteinen yhtenäistetty yhtiöveropohja tehostaisi ja yksinkertaistaisi yhtiöverojärjestelmiä, lisäisi niiden avoimuutta ja poistaisi kansallisten järjestelmien väliset erot.

Vuodesta 2001, jolloin Euroopan komissio julkaisi tiedonannon ”Kohti sisämarkkinoita, joilla ei ole veroesteitä – Strategia yhtenäistetyn yhtiöveropohjan luomiseksi yritysten EU:n laajuista toimintaa varten” (KOM(2001) 582), sen politiikkana on ollut kehittää yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa niitä yrityksiä varten, jotka toimivat useammassa kuin yhdessä EU:n jäsenvaltiossa. Tämä politiikka vahvistettiin vuonna 2003 tiedonannossa ”Sisämarkkinat ilman yhtiöverosteita : saavutuksia, toteuttamisvaiheessa olevia aloitteita ja jäljellä olevia haasteita” (KOM(2003) 726).

Syyskuussa 2004 pidetyssä Ecofin-neuvoston epävirallisessa kokouksessa Alankomaiden puheenjohtajuuden aikana esiteltiin komission epävirallinen asiakirja ”A Common Consolidated EU Corporate Tax Base” ja käytiin kannustavaa keskustelua asiasta. Myöhemmin samana vuonna perustettiin yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa käsittelevä työryhmä.

Lokakuussa 2005 julkaistussa tiedonannossa ”Yhteisön Lissabon-ohjelman täytäntöönpano – Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille – Vero- ja tullipolitiikan merkitys Lissabonin strategian toteuttamisessa” (KOM(2005) 532) komissio kiinnitti huomiota yhteiseen yhtenäistettyyn yhtiöveropohjaan liittyvän työnsä ja Lissabon-ohjelman väliseen yhteyteen ja asetti poliittiseksi tavoitteekseen säädösehdotuksen antamisen asiasta vuonna 2008.

Euroopan parlamentti hyväksyi joulukuussa 2005 päätöslauselman yritysverotuksesta Euroopan unionissa ja yhteisestä yhtenäistetyistä yhtiöveropohjasta (Bersanin mietintö)¹, ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi helmikuussa 2006 lausunnon aiheesta ”Yhteisen konsolidoidun yritysveropohjan luominen EU:ssa”². Molemmissa tuettiin komission tällä alalla tekemää työtä.

Joulukuussa 2005 komissio hahmotteli menetelmää, joka antaisi mahdollisuuden puuttua lyhyellä aikavälillä pienten ja keskisuurten yritysten joihinkin erityisiin vero-ongelmiin. Tiedonannossa ”Pienten ja keskisuurten yritysten yhtiöverosteiden poistaminen sisämarkkinoilla – kotivaltioverotusta (Home State Taxation) koskevan mahdollisen kokeiluhankkeen suuntaviivat” (KOM(2005) 702) hanketta kuvataan hyvin yksityiskohtaisesti, ja jäsenvaltioita kannustetaan tarkastelemaan tätä pragmaattista ja maltillista aloitetta rakentavassa ja avoimessa hengessä.

Tällä tiedonannolla on kaksi tavoitetta: raportoida tähänastisesta edistymisestä ja kiinnittää huomiota niihin aloihin, joilla tarvittaisiin enemmän poliittista tukea ja ohjausta, pyrkimättä kuitenkaan sitomaan jäsenvaltioita lainsäädäntöehdotukseen.

2. TÄHÄNASTISET TULOKSET

2.1. Työryhmän työn tavoitteet

Yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa käsittelevän työryhmän työtä ohjaavat Lissabonin tavoitteiden ja työryhmän perustamisen yhteydessä vuonna 2004 asetettujen tavoitteiden mukaisesti pyrkimys

- löytää keinoja, joilla yhtiöverotukseen liittyvät esteet voidaan poistaa sisämarkkinoiden tehokkuuden ja moitteettoman toiminnan varmistamiseksi
- vähentää sekä yritysten että verohallintojen hallinnollista taakkaa ja ottaa käyttöön yksinkertaiset ja selkeät säännöt
- yksilöidä sellaiset yhteisen yhtenäistetyn yhtiöveropohjan osatekijät, jotka parantaisivat eurooppalaisten yritysten kansainvälistä kilpailukykyä ja vastaisivat 2000-luvun taloudellisia vaatimuksia
- varmistaa, että jäsenvaltiot voivat säilyttää oikeutetut taloudelliset etunsa, erityisesti rajoittamalla veronkierron ja veropetosten mahdollisuutta.

Työryhmän yleinen lähestymistapa on ollut ryhmän perustamisen jälkeen siinä epävirallisessa asiakirjassa käsitellyn lähestymistavan mukainen, jota käsiteltiin Ecofin-neuvoston kokouksessa vuonna 2004 ja joka johti työryhmän perustamiseen. Lähestymistavassa painotetaan erityisesti seuraavia näkökohtia:

¹ Euroopan parlamentin päätöslauselma yritysverotuksesta Euroopan unionissa: yhteinen yhtenäistetty yhtiöveropohja (2005/2121(INI)), 13. joulukuuta 2005.

² Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Yhteisen konsolidoidun yritysveropohjan luominen EU:ssa” (valmisteleva lausunto), ECO/165, 14. helmikuuta 2006.

- Tavoitteena ei ole muuttaa nykyistä verotaso.
- Kaikkia jäsenvaltioita olisi kannustettava osallistumaan tähän prosessiin.
- Yhtiöveropohjan määrittelyvälineinä olisi käytettävä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (International Accounting Standards (IAS) ja International Financial Reporting Standards (IFRS)).
- Työn olisi rakennuttava vakiintuneille verotusperiaatteille, jotka olisivat Lissabonin tavoitteiden mukaiset.

Keskusteluissa ei käsitellä verotaso nyt eikä myöhemminkään, koska silloin olisi käsiteltävä myös verokantaa, eikä komissio aio laajentaa veropohjaan liittyvää työtä käsittämään myös verokantaa. Jos uusi veropohja on laajempi tai kapeampi kuin joidenkin jäsenvaltioiden nykyiset veropohjat, jäsenvaltiot voivat säilyttää nykyisen verotason muuttamalla verokantojaan. Komissio aikoo kuitenkin tarkastella yhteisen yhtenäistetyn yhtiöveropohjan mahdollista vaikutusta verotuloihin ja niiden ennustettavuuteen sekä kvalitatiivisesta että kvantitatiivisesta näkökulmasta. Jäsenvaltiot ovat tähän saakka osallistuneet rohkaisevasti työryhmään. Kaikki jäsenvaltiot ovat osallistuneet työryhmän kokouksiin, vaikka on myönnettävä, ettei niiden osallistuminen välttämättä merkitse sitä, että ne tukisivat yhteisen yhtenäistetyn yhtiöveropohjan ideaa. Kaikkien asiantuntijoiden antamaa teknistä panosta on kuitenkin arvostettu, ja se on otettu huomioon.

2.2. Työryhmän organisaatio

Yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa käsittelevä työryhmä kokoontuu neljännesvuosittain, ja sen puheenjohtajana toimii Euroopan komission verotuksen ja tulliliiton pääosaston virkamies. Työryhmä koostuu pääasiassa jäsenvaltioiden hallintovirastojen asiantuntijoista, mutta siihen voidaan tarvittaessa kutsua myös liike-elämän ja korkeakoulujen edustajia. Työryhmän työ on täysin avointa, ja sitä voi seurata erityisiltä verkkosivuilta³, joilla annetaan yksityiskohtaista tietoa työryhmän kokouksista ja työasiakirjoista.

Työryhmän ensimmäisessä kokouksessa sovittiin alustavasta työohjelmasta. Käsiteltäviä asiaryhmiä todettiin olevan neljä, kuten liitteen 1 taulukosta käy ilmi:

- yleiset kysymykset
- veropohjan tekniset rakenneosat
- oikeudelliset rakenneseikat
- yhtenäistäminen konsernitasolla ja veropohjan jakautuminen.

³

Verkkosivujen osoite:
http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/taxation/company_tax/common_tax_base/index_en.htm.

Kaksi ensimmäistä asiaryhmää koskevat kaikkia veropohjia – (mahdollinen) suhde liikekirjanpitoon ja periaatteisiin sekä rakenteelliset perustekijät sisältyvät kaikkiin verojärjestelmiin. Seuraavat kaksi asiaryhmää liittyvät näkökohtiin, jotka eivät koske kaikkia veropohjia ja ovat sen vuoksi uusia joillekin, muttei kaikille jäsenvaltioille: yhtenäistettyyn veropohjaan liittyvät oikeudelliset näkökohdat sekä varsinainen yhtenäistämistekniikka ja jakomekanismi, jolla veropohja jaetaan jäsenvaltioiden kesken. Taulukon viimeiset kohdat eivät kaipaa selitystä: varsinainen lainsäädäntö ja siihen liittyvä vaikutusten arviointi.

Käytäntönä on ollut, että komission henkilöstö on esitellyt jokaisessa työryhmän kokouksessa vähintään yhden uuden asian käsiteltäväksi valmisteluasiakirjan pohjalta. Jos asia on mutkikas, sitä varten voidaan perustaa alaryhmä, johon kuuluu asiantuntijoita useista jäsenvaltioista ja jonka puheenjohtajana toimii yksi näistä asiantuntijoista. Alaryhmä kokoontuu erikseen käsitelläkseen asiaa tarkemmin ja raportoi työstään säännöllisesti työryhmälle, jotta kaikki asiantuntijat olisivat perillä työn edistymisestä. Tämän työskentelytavan ansiosta jäsenvaltioiden asiantuntijat voivat antaa mahdollisimman suuren teknisen panoksen asioiden käsittelyyn. Vuosina 2004 ja 2005 perustettiin neljä alaryhmää.

2.3. Työryhmän tulokset

Työryhmän ensimmäisessä kokouksessa keskusteltiin verotusperiaatteista, joiden tulisi ohjata työskentelyä, ja näissä alustavissa keskusteluissa luotiin puitteet rakenneosia koskevalle työlle, jota tehdään parhaillaan. Alaryhmän perustamista ei pidetty tarpeellisena, mutta verotusperiaatteita käsiteltiin uudelleen seuraavassa kokouksessa, ja niitä käsitellään luultavasti myöhemmissäkin kokouksissa.

Veropohjan teknisten rakenneosien käsittelyssä on tähän mennessä keskusteltu neljästä keskeisestä asiakokonaisuudesta: 1) varat ja niihin liittyvät poistot, 2) rahastot, varaukset ja velat, 3) verotettava tulo ja 4) yhteiseen yhtenäistettyyn yhtiöveropohjaan liittyvät kansainväliset näkökohdat. Jokaista rakenneosaa varten on perustettu oma alaryhmä, ja useimmat niistä ovat jo kokoontuneet moneen otteeseen.

Kukin alaryhmä on pystynyt (tai kahden jälkimmäisen alaryhmän tapauksessa niiden oletetaan pystyvän) yksilöimään tarkastelemillaan rakenneosa-aloilla joitakin aloja, joilla todennäköisesti voidaan saavuttaa laaja yksimielisyys siitä, miten niitä pitäisi verottaa tai olisiko ne vapautettava verotuksesta. Lisäksi kukin alaryhmä on yksilöinyt aloja, joilla on selvästikin useampia vaihtoehtoja, ja asiantuntijat ovat toistaiseksi olleet eri mieltä siitä, mikä olisi paras vaihtoehto. Kansainvälisiä näkökohtia käsittelevässä alaryhmässä merkit viittaavat siihen, että kyseiset asiat ovat erityisen laaja-alaisia, koska ne koskevat suhteita kolmansiin maihin ja voivat vaikuttaa voimassa oleviin kaksinkertaista verotusta koskeviin kahdenvälisiin verosopimuksiin.

Työryhmässä ei ole vielä käsitelty yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa koskevia erityiskysymyksiä, kuten yhtenäistämistä tai jakomenetelmää, mutta komission mielestä työryhmän olisi aloitettava niiden käsittely myöhemmin tänä vuonna, koska ne liittyvät läheisesti veropohjaan. On syytä muistaa, että vaikka näitä kysymyksiä näyttäisi olevan vähemmän, ne ovat erittäin mutkikkaita ja vaativat huomattavan työpanoksen erityisesti sen vuoksi, että ne käsittävät veropohjan tavanomaisiin

osatekijöihin verrattuna uusia aloja. Yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa käsittelevä työryhmä ja sen työohjelma näyttäisivät olevan vankalla pohjalla, ja komissio voi hyödyntää niiden tuloksia, kun vaikutusten arviointiin ja varsinaiseen säädösehdotukseen liittyvä työ aloitetaan.

3. JATKOTOIMET

3.1. Yleinen lähestymistapa

Usein on todettu, että yhtiöveropohjat ovat viime vuosina laajentuneet eri puolilla EU:ta, kun erityiset verokannustimet ovat vähentyneet. Tämä tekee veropohjasta entistä yksinkertaisemman ja selkeämmän ja samalla myös entistä tehokkaamman ja neutraalimman (siinä suhteessa, että veropohja on sitä neutraalimpi mitä vähemmän on erilaisia erityisjärjestelyjä ja -kannustimia), minkä lisäksi se antaa mahdollisuuden kerätä sama määrä verotuloja käyttämällä alhaisempaa lakisääteistä verokantaa. Yhteiseen yhtenäistettyyn yhtiöveropohjaan liittyvän työn edistyessä on käymässä selväksi, että uusi veropohja voi toimia kaikkein parhaiten, jos tämä suuntaus jatkuu, eli **yhtiöveropohjan tulisi olla yhtenäinen ja yleisesti ottaen nykyisiä yksinkertaisempi ja laajempi.**

Työryhmän ensimmäisessä kokouksessa sovittu alustava työohjelma on yleisesti katsoen yhä tarkoituksenmukainen. **Komission tavoitteena on, että neljän ensimmäisen alaryhmän** (jotka käsittelevät varoja ja poistoja; rahastoja, varauksia ja velkoja; verotettavaa tuloa sekä kansainvälisiä näkökohtia) **olisi suurelta osin saatava työnsä päätökseen vuoden 2006 loppuun mennessä.**

Suunnitelmana on myös käynnistää kolmen muun aiheen käsittely vuonna 2006. Niistä ensimmäinen on yhtenäistäminen, toinen yhteisen yhtenäistetyn yhtiöveropohjan jakomekanismi ja kolmas rakenteelliset ja oikeudelliset puitteet, jotka kattavat hallinnolliset puitteet, tarkastusjärjestelyt, oikeudellisen tulkinnan ja oikeudenkäyntimenettelyt. Tässä työssä otetaan huomioon myös pienten ja keskisuurten yritysten erityistilanne.

3.2. Kansainvälisten tilinpäätösstandardien ja veropohjan välinen yhteys

Yhteiseen yhtenäistettyyn yhtiöveropohjaan liittyvä työ olisi yksinkertaisempaa, jos kaikkien jäsenvaltioiden kaikkien yritysten sallittaisiin käyttää kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (IAS- ja IFRS-standardeja), jolloin ne olisivat samassa lähtöpisteessä. Komissio myöntää kuitenkin, ettei nykytilanne ole tällainen. Koska yhteisellä yhtenäistetyllä yhtiöveropohjalla on Lissabon-ohjelman kannalta suuri merkitys, komissio ei voi viivyttää siihen liittyvää työtä siinä toivossa, että yrityskirjanpitoa yhdenmukaistetaan tulevaisuudessa. Sitä paitsi yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa käsittelevä työryhmä on veroasiantuntijoista koostuva tekninen ryhmä, jonka tehtävä rajoittuu teknisiin veroasioihin. Yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa koskevia sääntöjä tullaan joka tapauksessa soveltamaan riippumatta siitä, käyttävätkö yritykset kansallisella tasolla verokirjanpitoa lähtökohtana kansainvälisiä vai kansallisia tilinpäätösstandardeja. **IAS- ja IFRS-standardeja käytetäänkin ainoastaan veropohjan suunnitteluvälineinä, koska ne tarjoavat asian käsittelyyn yhteisen kielen ja joitakin yhteisiä määritelmiä. Yhtenäistettyyn veropohjaan ei sisällytetä näiden kansainvälisten standardien**

sellaisia osia, jotka eivät siihen sovi, eikä veropohjan ja jatkuvasti muuttuvien IAS- tai IFRS-standardien välillä tule olemaan suoranaista virallista yhteyttä.

3.3. Yhtenäistäminen

Komissio, Euroopan parlamentti ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitea ovat vakuuttuneita siitä, että veropohja on alusta alkaen otettava käyttöön yhtenäistettynä veropohjana, minkä vuoksi yhtenäistämistyö aloitetaan vuonna 2006 veropohjaa käsittelevän työryhmän alkuperäisen työsuunnitelman mukaisesti. Vaikka tämä lähestymistapa on hyvin kunnianhimoinen, **se tuottaa suurimman hyödyn sisämarkkinoilla ja edistää parhaiten Lissabonin tavoitteiden saavuttamista.** Vaihtoehtona olisi kaksivaiheinen prosessi, jonka ensimmäisessä vaiheessa kehitettäisiin yhteinen veropohja ilman yhtenäistämistä ja toisessa vaiheessa yhtenäistetty veropohja, mutta tämä vaihtoehto ei ratkaisisi ongelmia, jotka liittyvät siihen, ettei tappioita hyvitetä rajojen yli, eikä se yksinkertaistaisi siirtohinnoitteluun liittyviä vaikeuksia. Mikäli työtä ei ohjata yhtenäistetyn veropohjan suuntaan, vaarana on myös, että yhtenäistäminen vaikeutuu pitkällä aikavälillä, jos esimerkiksi hyväksytään, ettei tiettyjä rakenneosia tai menetelmiä käsitelläkään samalla tavalla. On itse asiassa vaikea löytää montakaan etua, jotka saataisiin ottamalla käyttöön ”yhteinen” veropohja, joka toimisi itsenäisesti jokaisessa jäsenvaltiossa ja joka voisi ajan kuluessa muuttua takaisin 25 erilaiseksi veropohjaksi, kun kansalliset edut kävisivät tärkeämmiksi kuin koko sisämarkkinoiden edut.

Tarpeellista on myös käsitellä mekanisme, jolla yhtenäistetty veropohja jaetaan jäsenvaltioiden kesken. Tätä työtä voidaan tehdä erikseen, koska käsiteltävät tekniset kysymykset ovat suhteellisen riippumattomia ja vaativat resurssien kannalta erilaista asiantuntemusta ja osaamista. Komission henkilöstö on jo tehnyt jonkin verran sisäistä alustavaa työtä käsittelemällä mahdollisia mekanismeja, kuten vakiomuotoista jakojärjestelmää.

3.4. Vapaaehtoinen vai pakollinen veropohja

Komissio ja Euroopan parlamentti ovat yhä sitä mieltä, että yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa olisi aluksi ehdotettava yrityksille vapaaehtoisena, koska sen pääasiallisena tavoitteena on parantaa sisämarkkinoiden toimintaa pikemminkin kuin jäsenvaltioiden omaa taloutta. Yritysten, jotka eivät toimi useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa, ei tarvitse muuttaa veropohjaansa. Vaikka kahden veropohjan – yhteisen yhtenäistetyn veropohjan ja kansallisen veropohjan – samanaikainen käyttö voi kieltämättä aiheuttaa erityisiä ongelmia verohallituksille, komissio katsoo kuitenkin, että vapaaehtoinen yhtenäistetty veropohja saa todennäköisemmin kaikkien jäsenvaltioiden ja yritysten tuen kuin pakollinen veropohja. Yritysten kannalta on huomattavasti helpompaa käyttää vain yhtä veropohjaa kahdenkymmenenviiden sijasta. Jos yhtenäistetty veropohja suunnitellaan vapaaehtoiseksi, tämä kannustaa jo sinänsä sellaisen veropohjan kehittämiseen, joka edistää mahdollisimman paljon kilpailua ja on yksinkertainen ja yhdenmukainen koko EU:ssa, vaikka samalla onkin varmistettava, että valtiontukisääntöjä ei rikota ja että käyttöön otetaan sopivat säännöt väärinkäytön estämiseksi.

3.5. Työohjelma vuoden 2006 jälkeen

Vuoden 2006 jälkeen on suunnitelmissa otettava huomioon yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa käsittelevän työryhmän tulokset. Vuoden 2007 alussa on tarkoitus antaa uusi tilanneselvitys. Samalla voitaisiin ryhtyä käsittelemään verokannustimia ja veronkierron estämistä, jotta tämä työ saataisiin kutakuinkin päätökseen vuoden 2007 loppuun mennessä. Saman vuoden aikana voitaisiin saada myös yhtenäistämiseen ja jakomekanismiin liittyvä työ kutakuinkin päätökseen ja aloittaa jo käsiteltyjen osatekijöiden uudelleentarkastelu. **Tämä antaisi komissiolle mahdollisuuden suorittaa työ loppuun ja ehdottaa laajaa yhteisön säädöstä vuoden 2008 lopussa.**

On syytä huomata, että ilmaisua ”kutakuinkin päätökseen” käytetään tässä yhteydessä tarkoituksellisesti: lopulliseen sopimukseen ei pyritä ennen kuin kaikkia rakenneosia koskeva työ on saatu päätökseen. Koska yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa käsittelevä työryhmä on tekninen asiantuntijaryhmä, se ei tee virallisia päätöksiä. Työryhmän on kuitenkin käsiteltävä rakenneosia vielä toisellakin neuvottelukierroksella ennen kuin säädösehdotuksen laadinta voi alkaa, jotta voidaan varmistaa, että yksittäisiä osatekijöitä käsitellään yleisen, johdonmukaisen ja tyydyttävän lähestymistavan mukaisesti.

4. PÄÄTELMÄT

Komissio varaa sisäisesti resurssit tässä tiedonannossa kuvattuun kunnianhimoiseen työohjelmaan voidakseen esittää säädösehdotuksen vuonna 2008. Ulkoisesti on perustettu yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa käsittelevä työryhmä, joka toimii foorumina, jolla käydään neuvotteluja jäsenvaltioiden hallintovirastojen, liikelämän ja korkeakoulujen asiantuntijoiden kanssa.

Tehtävä on kuitenkin haastava, ja sen suorittaminen vaatii lisäpanostusta monilta jäsenvaltioilta. Vaikka alkuvaiheessa on edistytty ripeästi monilla aloilla, muutamat tekijät voivat osoittautua ongelmallisiksi. Ensiksi eräät asiantuntijat pyrkivät ensisijaisesti puolustamaan nykyisen verojärjestelmänsä ominaisuuksia sen sijaan, että he pyrkisivät ratkaisuun, jota voitaisiin soveltaa koko EU:ssa. Toisena tendenssinä on joko lykätä ”vaikeista” kysymyksistä käytävää keskustelua tai yrittää säilyttää kaksi erilaista ratkaisua kuhunkin kysymykseen sillä perusteella, että valinnanvara säilyisi. Kolmanneksi jäsenvaltiot ovat varanneet tähän työhön eri määrän resursseja ja nämä resurssierot kasvavat edelleen, mikä voi viivyttää tehtävän suorittamista, koska aikataulu, joka on asetettu tälle Lissabonin tavoitteisiin tähtäävän strategian keskeiselle osalle, on hyvin kunnianhimoinen.

Vaikka on ymmärrettävää, että asiantuntijat pitäytyvät siihen, minkä he jo tuntevat, ja väittävät, ettei kansallista järjestelmää tarvitse muuttaa, koska se on toiminut jo monen vuoden ajan, tällainen ajattelutapa jarruttaa yhteisen veropohjan suunnittelua. **Yhtä yhteistä ratkaisua tarvitaan juuri sen vuoksi, että voimassa olevien kansallisten sääntöjen välillä on monia eroja. Jos jokainen jäsenvaltio pitää tiukasti kiinni omista säännöistään, yhteistä veropohjaa ei voida toteuttaa.** Lyhyesti sanottuna yhteisen veropohjan käyttöönotto merkitsee väistämättä muutoksia voimassa oleviin kansallisiin laskentasääntöihin. Tässä yhteydessä on olennaisen tärkeää käyttää hyväksi uuden yhteisen veropohjan kehittämisen

tarjoamaa tilaisuutta talouden uudistamiseen yksinkertaistamalla ja ajanmukaistamalla verosääntöjä.

Ymmärrettävää on myös, että alkuvaiheessa on ollut tarpeen saavuttaa jonkinlaista edistystä, ja joidenkin kysymysten käsittelyä on lykätty, jottei koko prosessi hidastuisi. Tätä ei kuitenkaan voida jatkaa loputtomiin. Sitä paitsi vielä tärkeämpää on hyväksyä, **ettei ole suotavaa ”tehdä kompromisseja” sallimalla kuhunkin ongelmaan kaksi täysin erilaista teknistä ratkaisua rinnakkaisina kansallisina vaihtoehtoina, koska näin ei saavuteta kaikkia yksinkertaistamisen suomie etuja.** Yritysryhmän, joka toimii useissa jäsenvaltioissa, on voitava soveltaa yhteistä lähestymistapaa verovaatimusten noudattamiseen, koska ei ole tarkoituksenmukaista, että yksittäisten yritysten olisi edelleen noudatettava erilaisia vaatimuksia siitä riippuen, missä kukin toimii. Jos tällaiset ”vaihtoehdot” eivät rajoitu pelkästään laskentamenetelmiin vaan käsittävät myös tiettyjen liiketoimien varsinaisen verokäsittelyn, niillä ei uhrata pelkästään yksinkertaistamisen suomie etuja vaan vaikeutetaan myös yhtenäistämisprosessia, kuten edellä on todettu.

Kun yhteisen yhtenäistetyn yhtiöveropohjan kehittämistyö nopeutuu, samalla kasvavat myös henkilöstöressurssivaatimukset. Resurssien jakamisessa olisi otettava huomioon, että Lissabonin tavoitteiden saavuttamiselle, jota yhteinen veropohja edistää merkittävästi, on annettu poliittinen etusija. Komissio on reagoinut tähän kohdentamalla veropohjahankkeeseen lisää henkilöstöä, ja eräät jäsenvaltiotkin ovat tehneet samoin. Erikoistuneeseen ryhmään liittyy selviä etuja, ja riittävien resurssien tarjoaminen antaa kaikille mahdollisuuden osallistua täysimittaisesti hankkeeseen. Veropohjan kunkin rakenneosan alustava käsittely edellyttää välttämättä jonkinasteista ”tiedonkeruuta”, mutta vaarana on, että ne, jotka eivät varaa hankkeeseen riittävästi resursseja, ovat tyytymättömämpiä komission mahdolliseen ehdotukseen kuin ne, jotka ovat osallistuneet siihen aktiivisemmin. Kuhunkin työryhmän ja alaryhmän kokoukseen osallistuvien asiantuntijoiden valinta on tietoisesti jätetty jäsenvaltioiden tehtäväksi, jotta ne voisivat valita kokouksiin asiantuntijoita, jotka ovat perehtyneet juuri siihen veropohjaa koskevaan näkökohtaan, jota käsitellään kulloisessakin kokouksessa.

Komissio on tietoinen siitä, että tekniset asiantuntijat eivät voi tietyissä asioissa tehdä tiettyyn veropohjan osaan liittyvää työtä ilman korkeamman tason tukea tai poliittista tukea. Sen vuoksi tällä tiedonannolla on kaksi tavoitetta: raportoida tähänastisesta edistymisestä ja kiinnittää huomiota niihin aloihin, joilla tarvittaisiin enemmän poliittista tukea ja ohjausta. On selvää, että jäsenvaltiot eivät voi tehdä lopullista päätöstä siitä, tukevatko ne yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa, ennen kuin komissio on antanut siitä virallisen ehdotuksen, mutta hankkeen etenemisen kannalta on tärkeää, että sen yleistä toiminta-ajatusta ja työohjelmaa tuetaan selkeästi.

Tiivistetysti asia voidaan esittää seuraavasti:

- Vaikka yhteisen yhtenäistetyn yhtiöveropohjan määritelmässä on vaikutteita vastaavista kansainvälisistä tilinpäätösstandardeista (IAS- ja IFRS-standardeista), niiden välille ei tule luoda virallista yhteyttä, koska kaikki yritykset eivät voi käyttää näitä standardeja, joita sitä paitsi muutetaan usein. Yhtiöveropohjaa koskevan lainsäädännön olisi sen vuoksi oltava itsenäinen teksti, joka sisältää kaikki verotettavan tulon määrittämiseen tarvittavat määritelmät.

- Alustava työohjelma, jossa suunnitellaan yrityksille vapaaehtoista yhtenäistettyä ja jäsenvaltioiden kesken jaettua veropohjaa, on edelleen paras lähestymistapa, jolla veropohja voidaan toteuttaa ja jolla voidaan myötävaikuttaa Lissabonin tavoitteiden saavuttamiseen. Teknisen työn olisikin edettävä näiden suuntaviivojen mukaisesti, millä ei kuitenkaan pyritä rajoittamaan tulevia poliittisia päätöksiä.
- Nykyinen menettely, jossa tehdään tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa, on paras tapa varmistaa, että jäsenvaltiot voivat hyväksyä komission mahdollisen säädösehdotuksen. Nykyisen menettelyn ansiosta jäsenvaltiot voivat osallistua työhön sitoutumatta ennenaikaisesti tai lopullisesti yhteiseen yhtenäistettyyn yhtiöveropohjaan. Hyödyllistä on myös tehdä yhteistyötä liike-elämän ja korkeakoulujen asiantuntijoiden kanssa, kuten veropohjaa käsittelevän työryhmän ”laajennettu” kokous joulukuussa osoitti.
- Yhteisen yhtenäistetyn veropohjan kehittäminen on edistynyt kohtuullisen hyvin, ja jäsenvaltioiden asiantuntijat ovat antaneet siihen merkittävän panoksen veropohjaa käsittelevässä työryhmässä. Tulevan työn laatu riippuu sekä jäsenvaltioiden että komission aktiivisesta osallistumisesta.
- Yksinkertaisen, uudenaikaisen ja selkeän yhteisen yhtenäistetyn veropohjan käyttöönotto vaatii eittämättä joitakin muutoksia kaikilta jäsenvaltioilta, koska yhteiseen veropohjaan liittyvät edut eivät muuten toteudu. Sen vuoksi on tärkeää, että kaikki prosessin osanottajat suhtautuvat asiaan avoimin mielin ja joustavasti.

Esittäessään nämä päätelmät komissio toivoo saavansa jäsenvaltioilta poliittista tukea ja ohjausta.

LIITTEET

LIITE 1

TIIVISTELMÄ YHTEISTÄ YHTENÄISTETTYÄ YHTIÖVEROPOHJAA KÄSITTELEVÄN TYÖRYHMÄN TYÖOHJELMASTA

Tiivistelmä yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa käsittelevän työryhmän työohjelmasta ja tähänastisesta edistymisestä

Yleistä		
IAS- ja IFRS-standardien vaikutukset ja käyttö (1) Verotustarkoituksiin laadittu tase (verotase) / riippuvuussuhde Verotusperiaatteet	→	Alustava käsittely työryhmässä
Veropohjan tekniset rakenneosat		
Varat ja veropoistot – aineelliset ja aineettomat Luovutusvoitot – aineelliset ja aineettomat Liisaus / taloudellinen omistusoikeus	→	Alustava käsittely työryhmässä Jatkokäsittely alaryhmässä
Rahastot, varaukset ja velat	→	Alustava käsittely työryhmässä Jatkokäsittely alaryhmässä
Verotettava tulo Vähennykset Tappion vähentäminen aikaisempien tai tulevien vuosien voitoista	→	Alustava käsittely työryhmässä Jatkokäsittely alaryhmässä
Rahoitusvarat Rahoitustoimet	→	Alustava käsittely työryhmässä
Kansainväliset näkökohdat Veropohjan ulottuvuus – EU / EU:n ulkopuoliset maat Kaksinkertaisen verotuksen välttäminen	→	Alustava käsittely työryhmässä Jatkokäsittely alaryhmässä
Liiketoimintojen yhdistäminen / fuusiot Osingot/voitonjako	→	Ei ole vielä alkanut
Kannustavat toimet, myös T&K	→	Ei ole vielä alkanut
Oikeudelliset rakenneseikat		
Hallinnolliset puitteet Tarkastukset Tulkinta, tuomioistuimet jne.	→	Ei ole vielä alkanut
Ehtojen kiertämisen estäminen	→	Ei ole vielä alkanut
Pakollinen tai vapaaehtoinen soveltaminen yrityksissä Rajoitukset – koko/sektori	→	Käsitellään teknisen työryhmän ulkopuolella

Yhtenäistäminen ja jakaminen		
Yhtenäistämismenetelmä, -säännöt jne. Jakomenetelmä	→	Työ alkanut komissiossa Ei ole vielä alkanut työryhmässä
Yleinen keskustelu rakenneosien kytkemisestä toisiinsa Lisäkysymysten määrittely työn aikana	→	Ei ole vielä alkanut
Yhteisen yhtenäistetyn veropohjan vaikutusten arviointi Säädösehdotuksen laadinta	→	Ei ole vielä alkanut

(1) Kansainväliset tilinpäätösstandardit IAS (International Accounting Standards) ja IFRS (International Financial Reporting Standards).

LIITE 2

TIIVISTELMÄ TEKNISEN TYÖN TÄHÄNASTISESTA EDISTYMISESTÄ YHTEISTÄ YHTENÄISTETTYÄ YHTIÖVEROPOHJAA KÄSITTELEVÄSSÄ TYÖRYHMÄSSÄ

Tilinpäätösstandardit sekä liike- ja verokirjanpidon välinen riippuvuussuhde

Liikekirjanpidon ja verokirjanpidon tai veropohjan keskinäisen riippuvuuden aste on toistuvasti esiin tuleva kysymys. Vaikka monet yritykset laativat nykyään liikekirjanpitonsa kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IAS- ja IFRS-standardien)⁴ mukaisesti, monien on yhä käytettävä näiden standardien sijasta kansallisia tilinpäätösstandardeja.

Koska kaikki yritykset eivät noudata samoja kirjanpitosääntöjä, on teoreettisesti mahdotonta noudattaa edelleen sitä periaatetta, että verokirjanpito perustuisi liikekirjanpitoon ("riippuvuussuhde"), ja/tai "käänteisen riippuvuussuhteen" periaatetta. Liikekirjanpitoa varten on nykyään olemassa kahdetkymmenetviidet erilaiset kansalliset säännöt. Näiden erilaisten säännösten mukaan laadittuja liikekirjanpitoja ei näin ollen voida kytkeä suoraan yhteen yhteiseen veropohjaan. Kansallisella tasolla tarvitaan jonkinlaista sovittamista. Tästä seuraa, että yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa koskevassa lainsäädännössä on nimenomaan oltava määritelmiä, jotka monissa jäsenvaltioissa on tähän saakka otettu suoraan kansallisista kirjanpitosäännöistä ja -määräyksistä kansallista veropohjaa varten.

Verotusperiaatteet

Jokaisen uuden veropohjan on rakennuttava vakiintuneille verotusperiaatteille. Yhteistä veropohjaa käsittelevän työryhmän ensimmäisessä kokouksessa keskusteltiinkin mahdollisista periaatteista. Niitä tulisi käyttää "tarkistusluettelona", jonka perusteella voidaan arvioida yksittäisiä osatekijöitä koskevissa neuvotteluissa esiin tulleita ratkaisumahdollisuuksia. Alkuvaiheessa ei kuitenkaan pidetty suotavana tai tarpeellisenä sopia lopullisista periaatteista virallisesti tai antaa etusija joillekin periaatteille, jotka voisivat joissain tapauksissa olla ristiriidassa keskenään. Päätöstä ei myöskään tehty siitä, pitäisikö yhteisen yhtenäistetyn yhtiöveropohjan yhteydessä vahvistaa periaatteet virallisesti, vaikka samalla todettiin, ettei yhdelläkään jäsenvaltiolla ole tällaista vahvistusta lainsäädännössään. Laaja yksimielisyys näyttäisi vallitsevan siitä, että nykyinen joustava lähestymistapa on kaikkein sopivin, eikä suunnitelmissa ole ehdottaa virallista verotusperiaatteiden vahvistamista tässä vaiheessa.

Periaatteista käytyjen keskustelujen aikana todettiin, että niistä keskustellaan yleensä koko verojärjestelmän puitteissa, joihin kuuluvat myös veropohjaa ja verokantaa sekä yrityksiä ja yksittäisiä osakkaita koskevat näkökohdat. Sen vuoksi periaatteita ei voida automaattisesti siirtää yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa koskevaan

⁴ IAS-standardit (International Accounting Standards) ovat kansainvälisen tilinpäätösstandardilautakunnan julkaisemia kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja, jotka julkaistaan nykyään IFRS-standardeina (International Financial Reporting Standards).

työhön. On kuitenkin selvää, että tietyt osatekijät vaikuttavat tähän työhön – ennen kaikkea periaatteet, jotka koskevat tehokkuutta (kutsutaan myös neutraliteetiksi varsinkin erityyppisten investointien yhteydessä), yksinkertaisuutta, avoimuutta ja varmuutta. Uuden veropohjan suunnittelu tarjoaa erinomaisen tilaisuuden näiden periaatteiden toteuttamiseen, ja komissio haluaa erityisesti painottaa yksinkertaisuuden tärkeyttä.

Veropohjan rakenneosat

Kuten varsinaisessa tiedonannossa todetaan, veropohjaa kehitettäessä on jo alettu käsitellä neljää tärkeintä rakennetekijää, jotka ovat i) käyttöomaisuus ja poistot (luovutusvoitot mukaan luettuina), ii) rahastot, varaukset ja velat, iii) verotettava nettotulo ja iv) kansainväliset näkökohdat.

Käyttöomaisuus ja poistot (luovutusvoitot mukaan luettuina)

Varoista, veropoistoista, luovutusvoitoista ja tappioista käydyt keskustelut ovat yleisesti ottaen olleet hedelmällisiä, ja näitä kysymyksiä käsittelevä alaryhmä on todennut lähestymistapojen olevan monilla aloilla yhteisiä. Näitä aloja ovat poistojen kohteena olevan omaisuuserän määritelmä, tarve määritellä yhteisesti, milloin omaisuuserä on kirjattava, sekä aineettomaan omaisuuteen sovellettava lähestymistapa etenkin, kun on kyse ostetun ja itse luodun aineettoman omaisuuden välisestä erosta. Lisäksi on käsitelty useita suhteellisen yksityiskohtaisia kysymyksiä, kuten omaisuutta, jonka arvo on hyvin pieni, sekä laillista omistusoikeutta verrattuna taloudelliseen omistusoikeuteen. Mielipiteet vaihtelevat kuitenkin muissa asioissa kuten siinä, miten tulisi käsitellä vahingoittuneen omaisuuden suuria korjauksia. Alaryhmässä ja varsinaisessa työryhmässä käydyt keskustelut ja niissä esitetyt analyysit antavat merkittävän panoksen, jonka pohjalta komissio voi laatia mahdollisen ehdotuksensa, mutta niiden lisäksi on otettava huomioon myös työryhmän ulkopuolinen työpanos.

Tärkein asia, jossa mielipiteet ovat jakautuneet, on valinta yksittäisiä omaisuuseriä koskevien poistojen ja pooling-menetelmän välillä. Yksittäisiä omaisuuseriä koskevat poistot edellyttävät, että kunkin hyödykkeen käyttöikä arvioidaan hankinnan yhteydessä ja poistot tehdään yksittäisesti hyödykkeen käyttöiän aikana. Verohallinnot, jotka noudattavat tätä käytäntöä, pitävät yksityiskohtaisia taulukkoja hyödykkeistä ja niiden käyttöi'istä. Pooling-menetelmällä tehtävissä poistoissa oletetaan sen sijaan, että kaikilla samaan ryhmään kuuluvilla omaisuuserillä on yhteinen ”ikä”, ja poistot tehdään kyseisestä ryhmästä eikä yksittäisistä omaisuuseristä. Tämä on huomattavasti yksinkertaisempaa, koska verohallitusten ei tarvitse pitää yksityiskohtaisia luetteloja yksittäisistä hyödykkeistä ja niiden arvioiduista käyttöi'istä, vaikka menetelmä ei olekaan yhtä tarkka. Komission mielestä on syytä pohtia tarkemmin mahdollisuutta käyttää omaisuuseräryhmiä kompromissiratkaisuna.

Komissio on vakuuttunut siitä, että pooling-menetelmä sopii yksinkertaisuutensa ja tehokkuutensa vuoksi paremmin yhteiseen yhtenäistettyyn veropohjaan kuin yksittäisiä omaisuuseriä koskevat poistot, ja sen mielestä on mahdollista tehdä muutamia omaisuuseräryhmiin perustuva kompromissi. Yksinkertaisuus ja tehokkuus ovat yhteisen yhtenäistetyn yhtiöveropohjan keskeisiä tavoitteita. Olisi hyvin työlästä ja aikaa vievää ryhtyä

yhdenmukaistamaan niitä monilukuisia kansallisia taulukkoja, jotka sisältävät useiden tuhansien poistojen kohteina olevien hyödykkeiden käyttöiät, ja vaikka se voitaisiinkin tehdä kohtuullisessa ajassa, se ei edistäisi mitenkään yksinkertaisuutta eikä tehokkuutta. Pooling-menetelmällä on myös se etu, että se kattaa muitakin tähän liittyviä kysymyksiä, kuten tiettyjen hyödykkeiden myyntiä koskevat verovähennykset (jälleenhankintavaraus), joita ei ole vielä ratkaistu yksittäisiä omaisuuseriä koskevassa poistomenetelmässä.

Rahastot, varaukset ja velat

Verovähennyksen myöntäminen silloin, kun varaus luodaan, sen sijaan että menon odotettaisiin toteutuvan, merkitsee ”ainoastaan” verovähennyksen aikaistamista. Näin ollen ”ainoa” verohallinnolle mahdollisesti koitua tulonmenetys vastaa vähennyksen aikaistetun myöntämisen aika-arvoa. Jäsenvaltioissa noudatetaan kuitenkin monenlaisia käytäntöjä, ja osa mahdollisista varauksista, esimerkiksi ne, jotka liittyvät ympäristön puhdistamisesta aiheutuviin kustannuksiin, voivat olla suuria verrattuna yksittäisen yrityksen verotuspohjaan.

Määritelmien käsittelyssä on edistetty hyvin tukeutumalla IAS- ja IFRS-standardien määritelmiin, kuten määritelmiin ”varaus on velka, jonka toteutumisajankohta tai toteutuva määrä on epävarma” tai ”velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena yritykselle syntynyt olemassa oleva velvoite”. On kuitenkin osoittautunut vaikeaksi sovittaa yhteen erilaisia menetelmiä, joilla jäsenvaltiot myöntävät verovähennyksiä. Tässä yhteydessä on käsitelty pääasiassa kahta lähestymistapaa (varaukset eivät yleensä ole verotuksessa vähennyskelpoisia ja vähennyskelpoiset poikkeukset on luetteloitu tai varaukset ovat yleensä vähennyskelpoisia ja poikkeukset, jotka eivät ole vähennyskelpoisia, on luetteloitu), jotka eivät ole komission mielestä niin vastakkaisia kuin miltä ne vaikuttavat. Molemmat menetelmät voisivat johtaa samoihin tuloksiin, jos se, mitä pidetään verotuksessa vähennyskelpoisena, on määritelty kummassakin menetelmässä samojen periaatteiden mukaisesti. **Komission mielestä kaikkein tehokkaimmalta menettelytavalta vaikuttaa se, että laaditaan yleinen määritelmä verotuksessa vähennyskelpoisista varauksista ja sen tueksi luettelo poikkeuksista, jotka eivät ole vähennyskelpoisia.**

Keskustelut, jotka on käyty ympäristön puhdistamisesta aiheutuvista kustannuksista, ovat tuoneet esiin yhden sellaisen tilanteen, jossa yritys voi olla muun kuin varsinaisen verolainsäädännön mukaan velvollinen luomaan tiettyjä varauksia. Teknisellä tasolla näytetään myöntävän yleisesti, että jonkinasteinen kansallisten lakisääteisten vaatimusten vastavuoroinen tunnustaminen on välttämätöntä, millä on merkittäviä vaikutuksia muuhunkin kuin ympäristöpolitiikkaan esimerkiksi silloin, kun tiettyjä menoja aiheutuu kansallisen lainsäädännön johdosta. Varausten osalta tässä on ilmeisesti otettu huomioon myös maksukykyperiaate siinä mielessä, että jos ympäristön puhdistamiskustannuksia koskevan varauksen kirjaamista lykätään siihen saakka kunnes kustannukset ovat toteutuneet – mikä voi tapahtua sen jälkeen, kun kyseinen toiminta on päättynyt – yritys voi jäädä ilman voittoja, joilla se voisi ”maksaa” puhdistuksen.

Asian käsittelyyn ovat vaikuttaneet muutkin ei-verotukselliset näkökohdat. Esimerkiksi silloin, kun liike- ja verokirjanpito kytkeytyvät läheisesti toisiinsa ja niitä käytetään tämän kahtalaisen tarkoituksensa lisäksi muihinkin tarkoituksiin, kuten sen seikan määrittämiseen, kuinka suuria määriä voidaan jakaa osinkoina osakkeenomistajille, nykyisten käytäntöjen muuttaminen voi aiheuttaa ongelmia joissakin jäsenvaltioissa. **Yhteisen yhtenäistetyn yhtiöveropohjan tarkoituksena ei ole kuitenkaan yhdenmukaistaa muuta kuin veropohjan laskemiseen liittyvää lainsäädäntöä. Sen vuoksi on varottava antamasta näille ”ei-verotuksellisille” näkökohdille liian paljon painoarvoa.** Esimerkiksi jakokelpoiset rahastot olisi voitava määritellä kansallisella tasolla siten, että yhteisen yhtenäistetyn yhtiöveropohjan mukainen verokäsittely joko hyväksytään tai ei aina sen mukaan, mikä on yksittäisen jäsenvaltion lähestymistapa siihen, mitkä rahastot ovat jaettavissa osakkeenomistajille.

Verotettava tulo

Verotettavan tulon määrittelytyö alkoi syyskuussa 2005. Tässä yhteydessä on yksilöity kolme päätekijää: tuottojen määritelmä, kulujen määritelmä ja menettelykysymys siitä, miten laskelmat olisi suoritettava.

Yksi alustavista tuottoihin liittyvistä kysymyksistä koski sitä, olisiko elinkeinotulon ja muun tulon välillä tehtävä ero. Vaikka asiasta ei ole tehty lopullisia päätelmiä, tällaisen eron tekeminen ei ole saanut työryhmässä kovinkaan paljon tukea. Kansallisten veropohjien välillä on yleisesti ottaen selviä yhtäläisyyksiä, mutta asia mutkistuu, jos tarkastellaan yksittäisiä liiketoimia. Yksi erityisen hankala kysymys on ajankohta, jolloin liiketoimi olisi kirjattava tapahtuneeksi. Nykyään ratkaisu löytyy yleensä kansallisesta siviilioikeudesta, mutta yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa käytettäessä ei ole välttämättä mahdollista tukeutua kansalliseen siviilioikeuteen, koska se voi synnyttää eroja: siviilioikeuden yksityiskohtia ei ole nimittäin yhdenmukaistettu EU:ssa. Asian jatkokäsittelyssä hyvänä lähtökohtana voidaan pitää työtä, jota on tehty investointien ja poistojen alalla.

Menoihin liittyy vastaavia ongelmia, minkä vuoksi on tärkeä varmistaa, että tuottojen ja menojen määritelmät ovat yhdenmukaisia, koska on selvää, että yhden yrityksen menot yleensä edustavat toisen yrityksen tuloerää. Tässä yhteydessä on kiinnitettävä erityistä huomiota pitkäaikaisten sopimusten käsittelyyn. Palvelujen tarjonta ja käyttö tavaroiden vastakohtana edustavat toista liiketoimien alaryhmää, jota varten on vahvistettava sopivat määritelmät.

Lopuksi on ratkaistava menettelykysymys siitä, miten laskelmat olisi suoritettava. Tässä ongelmana on se, missä määrin viralliseksi perustaksi valitaan avaava ja päättävä tase ja pitäisikö tilikauden tuottoja laskettaessa pääpainon olla niissä vai pitäisikö sen olla tuloslaskelmassa, joka on pääasiallinen tiedonlähde. Tässä yhteydessä käsitellään verotaseen käsitettä ja sitä, pitäisikö sen kuulua yhteiseen yhtenäistettyyn yhtiöveropohjaan. Tämä liittyy jossain määrin kysymykseen verokirjanpidon ja liikekirjanpidon riippuvuussuhteesta. Jos liikekirjanpitoa varten ei ole yhteistä säännöstöä ja taseella on keskeinen osa verolaskennassa, yhteiseen yhtenäistettyyn yhtiöveropohjaan joudutaan ehkä sisällyttämään erityiset säännöt, joilla määritellään verotaseen osatekijät.

Kansainväliset näkökohdat

Kansallisissa verojärjestelmissä on säännöt siitä, miten verotuksessa on käsiteltävä kyseisen maan asukkaiden kolmansissa maissa ansaitsemia tuloja sekä ulkomaisten toimijoiden (kolmansiin maihin sijoittautuneiden yritysten) tuloja, jotka on saatu kyseisen maan alueella. Kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi jäsenvaltiot tekevät yleensä kolmansien maiden kanssa asiaa koskevia kahdenvälisiä verosopimuksia, joissa vahvistetaan verotusoikeuksien määrittämissäännöt. EU:n jäsenvaltiotkin ovat tehneet tällaisia sopimuksia toistensa kanssa. Sopimusten merkitys kuitenkin vähenee, kun yhteinen yhtenäistetty yhtiöveropohja toteutetaan, mutta jos kaikki jäsenvaltiot eivät sitä toteuta, tämä aiheuttaa joitakin ongelmia näiden valtioiden ja yhteisen yhtenäistetyn yhtiöveropohjan toteuttaneiden valtioiden välillä. Työn tässä vaiheessa oletetaan kuitenkin, että kaikki jäsenvaltiot panevat yhteisen yhtenäistetyn yhtiöveropohjan täytäntöön, ja keskitytään käsittelemään asioita tästä lähtökohdasta.

Yhteisen yhtenäistetyn yhtiöveropohjan maantieteellistä ulottuvuutta pohditaan perusteellisesti. Koska veropohja ”jaetaan” jäsenvaltioiden kesken, on erityisen tärkeää varmistaa, että sen rajat (”water’s edge”) määritellään tarkasti. Määritelmää on voitava soveltaa koko EU:ssa ja sillä on oltava minimaaliset vaikutukset voimassa oleviin kolmansien maiden kanssa tehtyihin verosopimuksiin, jotka koskevat kaksinkertaista verotusta. Pitkällä aikavälillä voi olla suotavaa tehdä näihin sopimuksiin joitakin parannuksia, mutta komissio haluaa varmistaa, että yhteistä yhtenäistettyä yhtiöveropohjaa voidaan käyttää voimassa olevien sopimustenkin puitteissa niin pitkälle kuin mahdollista.

Vaikka kansainvälisten näkökohtien käsittelyssä yksilöidään vasta tärkeimpiä kysymyksiä, on selvää, että näillä näkökohdilla on suuri merkitys yhteisen yhtenäistetyn yhtiöveropohjan menestymiselle. Erityisen tärkeää on varmistaa, että jäsenvaltiot voivat edelleen suojella omaa veropohjaosuuttaan mahdolliselta eroosiolta ja välttää tilanteen, jossa kolmansissa maissa aiheutuneet tappiot voidaan tuoda yhteisen yhtenäistetyn yhtiöveropohjan alueelle mutta voitot jäävät sen ulkopuolelle. Jotta veropohjasta saataisiin odotetut hyödyt, nykyisiin kansallisiin toimintatapoihin on tehtävä joitakin muutoksia, joiden avulla saadaan aikaan yhtenäinen veropohja jaettavaksi jäsenvaltioiden kesken.